

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล
และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ
ด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร

ร้อยเอกหญิงจรรุวรรณ ปัทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 664 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, PERSONAL
CHARACTERISTICS, AND JOB EMPOWERMENT WITH ADMINISTRATIVE
DECISION MAKING ABILITY OF HEAD NURSES, GOVERNMENT HOSPITALS,
BANGKOK METROPOLIS

Captain Jaruwan Peethong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration
Nursing Administration Program
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1997
ISBN 974 - 638 - 664 - 6

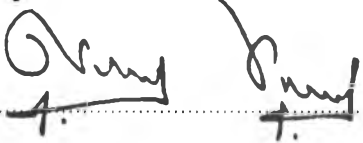
วิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล และ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ ด้านการบริหารงานของหัวหน้าผู้ป่วย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร

โดย ร้อยเอกหญิงจรรยาพรณ์ ปีทอง

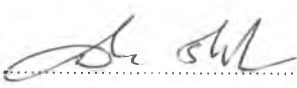
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุฤดี

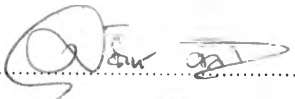
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุฤดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม)

จรรยาบรรณ ปี่ทอง, ร้อยเอกหญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะเฉพาะ
ของบุคคล และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ
ใจด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร
(RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, PERSONAL CHARACTERISTICS, AND
JOB EMPOWERMENT WITH ADMINISTRATIVE DECISION MAKING ABILITY OF HEAD
NURSES, GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.
พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุชาติ, 188 หน้า. ISBN 974 - 638 - 664 - 6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการตัดสินใจด้านการบริหารงานของ
หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณ
ลักษณะเฉพาะของบุคคล และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ
ใจด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ หัวหน้าหอผู้ป่วย โรง
พยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญ แผนก สูตินรีเวชกรรม ศัลยกรรม อายุร
กรรม และกุมารเวชกรรม จำนวน 176 คน

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบวัดประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับ
ปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน และแบบวัด
ความสามารถในการตัดสินใจด้านการบริหารงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสามารถในการตัดสินใจด้านการบริหารงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 54.5 และอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 45.5
2. หัวหน้าหอผู้ป่วยมีคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.95
3. หัวหน้าหอผู้ป่วยได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.48
4. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจด้าน
การบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลด้านความมั่นใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถใน
การตัดสินใจด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจ
ด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

พิมพ์ฉบับบรรณาธิการวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

C39764536 MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: PERSONAL CHARACTERISTICS / JOB EMPOWERMENT / ADMINISTRATIVE DECISION MAKING ABILITY / HEAD NURSES

JARUWAN PEETHONG, CAPTAIN : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, PERSONAL CHARACTERISTICS, AND JOB EMPOWERMENT WITH ADMINISTRATIVE DECISION MAKING ABILITY OF HEAD NURSES, GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PUANGTIP CHAIPHIBALSARISDI, Ph.D. 188 pp. ISBN 974 - 638 - 664 - 6

The purposes of the research were to study the administrative decision making ability of head nurses in Government Hospitals, Bangkok Metropolis and to determine the relationships between personal factors, personal characteristics, and job empowerment with administrative decision making ability of head nurses

The subjects of this study were 176 head nurses working in non-private wards; obstetric-gynecological, surgical, medical and paediatric wards. The research instruments were the assessment questionnaire of personal factors, personal characteristics, job empowerment, and the test to evaluate administrative decision making ability. The statistical analysis include the percentage, mean, standard deviation, chi-square and Pearson product - moment correlation coefficient

The followings were the major results of the study :

1. The ability in administrative decision making of head nurses, was 54.5 percent at low level, and was 45.5 percent at high level.
2. Head nurses have personal characteristic in high level ($\bar{x} = 3.95$)
3. Head nurses were empowered in moderate level ($\bar{x} = 3.48$).
4. The personal factors, in terms of the educational level was statistical significant with administrative decision making ability at level of .05.
5. The personal characteristics, in part of confidence correlated with administrative decision making ability significantly at level of .05.
6. The job empowerment did not correlate with administrative decision making ability at the statistical level of .05.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
2540
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุฤษดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม อาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านสถิติ นาวาโทหญิงอาภรณ์ ชูดวง อาจารย์ภิญญา หนูภักดี ผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างเครื่องมือ และคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และข้อเสนอแนะรวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลทุกแห่งที่กรุณาอนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 13 โรงพยาบาล ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอยู่เสมอ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วนในการทำวิจัยนี้

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังใจ และกำลังทรัพย์ จากคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวปีทอง ตลอดจน พันตรีวิทยา ปีทอง และบุตรทั้งสามที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและดูแลผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกถึงอยู่เสมอ

จารุวรรณ ปีทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉม
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	9
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 การจัดระบบงานในหอผู้ป่วย.....	17
2.1.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	17
2.1.2 กระบวนการบริหารการพยาบาล.....	22
2.1.3 ลักษณะปัญหาในการปฏิบัติงาน.....	23
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ.....	25
2.2.1 ความหมายของการตัดสินใจ.....	26
2.2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจ.....	27
2.2.3 กระบวนการตัดสินใจ.....	29
2.2.4 ประเภทของการตัดสินใจ.....	34
2.2.5 อุปสรรคของการตัดสินใจ.....	37
2.2.6 การวัดความสามารถในการตัดสินใจ.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าของผู้ป่วย.....	45
2.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	48
2.3.2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล.....	51
2.3.3 การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	54
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	84
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	107
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	136
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	137
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	140
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	149
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก	159
ภาคผนวก ก.....	160
ภาคผนวก ข.....	173
ภาคผนวก ค.....	178
ภาคผนวก ง.....	182
ประวัติผู้วิจัย.....	188

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1	ประชากรของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลของรัฐกรุงเทพมหานคร ขนาด 300 เตียง.....	86
2	แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล.....	88
3	แบบสอบถามการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	90
4	วิเคราะห์สถานการณ์ตามขั้นตอนการบริหารงานและความสามารถในการ ตัดสินใจ จำแนกตามสถานการณ์.....	97
5	การกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบวัดความสามารถในการตัดสินใจด้าน การบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	100
6	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระยะเวลา ในการดำรงตำแหน่ง และการอบรมเพิ่มเติมทางการบริหาร.....	111
7	คะแนนเต็ม ค่าเฉลี่ย พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนน ความสามารถในการตัดสินใจด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	112
8	คะแนนเต็ม พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนความ สามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามขั้นตอนการบริหาร.....	113
9	จำนวน ร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามระดับความสามารถในการ ตัดสินใจด้านการบริหารงาน และคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล.....	114
10	จำนวน ร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามระดับความสามารถในการ ตัดสินใจด้านการบริหารงาน และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน.....	115
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลของ หัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	116
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านความมั่นใจ จำแนกเป็นรายข้อ.....	117
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านความยืดหยุ่น จำแนกเป็นรายข้อ.....	118
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านความมีเหตุผล จำแนกเป็นรายข้อ.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านความตั้งใจเพียรพยายาม จำแนกเป็นรายข้อ.....	120
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	121
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : การได้รับข้อมูลข่าวสาร จำแนกเป็น รายข้อ.....	122
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน จำแนก เป็นรายข้อ.....	123
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานด้านการได้รับอำนาจ : การได้รับทรัพยากร จำแนกเป็นรายข้อ.....	124
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงาน ด้านการได้รับโอกาส จำแนกเป็นรายข้อ.....	125
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ในงานด้านการได้รับความเคารพนับถือ จำแนกเป็นรายข้อ.....	126
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานด้านการได้รับความไว้วางใจ จำแนกเป็นรายข้อ.....	127
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจในงานด้านการได้รับอิสระ จำแนกเป็นรายข้อ.....	128
24	จำนวน ร้อยละของระดับความสามารถในการตัดสินใจด้านการบริหารงาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความสามารถในการตัดสินใจ ด้านการบริหารงาน.....	129
25	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการ ตัดสินใจด้านการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ ขั้นตอนการพิจารณาถึงตัวปัญหา.....	131
27	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ ขั้นตอนการพิจารณาค้นหาทางเลือก.....	132
28	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ ขั้นตอนการประเมินทางเลือก.....	133
29	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการตัดสินใจ ขั้นตอนการตัดสินใจปฏิบัติ.....	134
30	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล และการ ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานกับความสามารถในการตัดสินใจด้านการ บริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามขั้นตอนการบริหารงาน	135

สารบัญภาพ

แผนภูมิ		หน้า
1	แสดงขั้นตอนในการตัดสินใจ.....	32
2	ประเภทของการตัดสินใจ.....	35
3	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ.....	46
4	ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการตัดสินใจ.....	92